

SPOLEČENSTVO MÝTU

O POZORUHODNĚM
PRÁTELSTVÍ C.S. LEWISE
A J.R.R. TOLKIENA

JOHN HENDRIX

■ garamond

SPOLEČENSTVO MÝTU

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.garamond.cz
www.albatrosmedia.cz

John Hendrix
Společenstvo mýtu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

PANE PROFESORE?
JSEM JACK LEWIS...
UČÍM NA MAGDALENINĚ.

TĚŠÍ MĚ.

TOLKIEN.
JÁ NA PEMBROKOVĚ.

VIDA! ČTETE SI
O SEVERSKÉ MYTOLOGII?

HMM. ANO, A PŮSOBÍ
MI TO VĚTŠÍ POTĚŠENÍ,
NEŽ JE MI NA OXFORDU
DOVOLENO PŘIZNAT.

NEPOVÍDEJTE!
„POTĚŠENÍ“, TO JSTE
VYJÁDŘIL PŘESNĚ!

PODÍVEJME, NA MOU DUŠI!
... ŘÍKAL JSTE, ŽE SE JMENUJETE
LEWIS?

— SPOLEČENSTVO —
MÝTU

O POZORUHODNÉM
PŘÁTELSTVÍ C.S. LEWISE
A J.R.R. TOLKIENA

JOHN HENDRIX

■ garamond

Věnováno pánům profesorům Johnu Inazuovi a Abrammu Van Engenovi,
a také mnoha přátelům z komunity The Carver Project, což jsou zase moji „Inklingové“.

POZNÁMKA PRO ČTENÁŘE:

Dialogy, citace a ručně psané dopisy obou protagonistů, tedy C. S. Lewise a J. R. R. Tolkiena, případně dalších vystupujících postav, jež jsou opatřeny hvězdičkou (), označují přímou citaci podloženou zdrojem, který lze vyhledat v závěrečných poznámkách. Ostatní dialogy či dopisy prosím čtěte jako fiktivní. V mnoha případech máme doklady o tom, že ten či onen rozhovor opravdu proběhl v námi předestřeném duchu. Často byly tyto rozhovory zaznamenány v dopisech a dalších písemnostech. Takže i když jejich náměty a věcný obsah vycházejí z těchto svědectví, přímých zdrojů citujeme poskrovnu. V knize najdete brány, které vás zavedou do jejich závěrečných sekcí, kde se dozvíte víc. Můžete si vybrat, jestli skrze brány projdete za panem Lvem, Čarodějem či dalšími postavami, nebo budete číst průběžně a všechn tento materiál si necháte na konec. Řazení těchto sekcí (Kořeny mýtu, O původu pohádek, Fantastové a Archiv artefaktů) najdete buď v obsahu, nebo se na příslušné strany necháte navést při četbě odkazy uvedenými v textu knihy.*

Ilustrace v knize byly vytvořeny ručně, tužkami Blackwing, pery Pigma Micron, štětci Zebra a na míru vytvořenými digitálními štětci od Kyla T. Webstera. Kresba pak byla digitálně kolorována na tabletu Wacom Cintiq. Původní text byl vysazen fonty Adobe Garamond Pro a New Century Schoolbook a ještě dvěma dalšími, založenými na mém rukopisu, které speciálně vytvořil John Martz.

Snímek J. R. R. Tolkiena používáme se svolením sbírek National Portrait Gallery v Londýně.
Snímek C. S. Lewise používáme se svolením John Chillingworth/Picture Post, prostřednictvím Getty Images.
Snímek krčmy Eagle & Child v Oxfordu: © John Hendrix
The Letters of J. R. R. Tolkien, ed. Humphrey Carpenter ve spolupráci s Christopherem Tolkienem.
© 1981 George Allen & Unwin (Publishers) Ltd. Používáme se svolením HarperCollins Publishers.

Text and illustrations copyright © 2024 John Hendrix
First published in the English language in 2024
by Abrams Fanfare, an imprint of ABRAMS, New York
ORIGINAL ENGLISH TITLE: THE MYTHMAKERS
(All rights reserved in all countries by Harry N. Abrams, Inc.)

Translation © Richard Podaný, 2026

ISBN tištěné verze 978-80-7407-772-2 (1. zveřejnění, 2026)
ISBN e-knihy 978-80-7407-775-3 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

Z anglického originálu *The Mythmakers*, vydaného nakladatelstvím Abrams Fanfare v roce 2024,
přeložil Richard Podaný
Vydalo nakladatelství Garamond v Praze ve společnosti Albatros Media a.s., se sídlem 5. května 22, Praha 4 v roce 2026
jako svoji 48 049. publikaci
Odpovědná redaktorka Marie Urbanová
Jazyková korektura Anežka Dudková
Sazbu zhotovilo Grafické a DTP studio Albatros Media, Lenka Hilburgerová
Technická redaktorka Viola Urbanová
Vydání první

Vytěžování textu či dat z této publikace ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU je zakázáno.
Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

e-shop: www.albatrosmedia.cz
e-mail: info@albatrosmedia.cz

■ garamond

OBSAH

Knihovna plná dveří	1
1: Příběh začíná	25
2: Mrtvé močály	45
3: Závan Severu	61
4: Rohy z Elfie	79
5: Inklingové	101
6: Rozbití Společenstva	129
7: Krajina stínů a Šedé přístavy	153
Autorova poznámka	184
Brány	
1 Kořeny mýtu	188
2 O původu pohádek	192
2 ^{1/2} Fantastové	197
3 Archiv artefaktů	200
Rešerše a autenticita	206
Poděkování	208
C. S. Lewis a J. R. R. Tolkien v českých vydáních	209
Poznámky	210
Výběrová bibliografie	214
Rejstřík	216

ČAJ JE HOTOV! KOLIK
CUKRU, JEDNU KOSTKU?

CHMM... ANO,
PROŠÍM.

ÁÁÁ. MŮŽE BÝT NĚCO
LEPŠÍHO?

NA OBZORU SVÍTÁ, LEHCE SNĚŽÍ
A MY SE TĚŠÍME NA POSEZENÍ
U KRBUS PŘÍTELEM.

HMM. ZAJISTĚ.

<ECHM.>

TAKŽE... COPAK TO
TAM MÁTE?

HMM!

... JEDNU POHÁDKU.

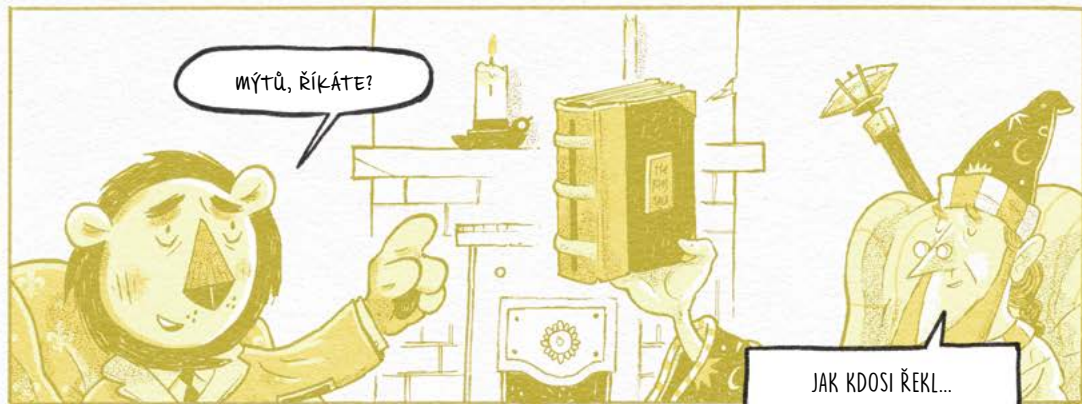
Á, TY MÁM ZE VŠECH VÝPRÁVĚNÍ
NEJRADĚJI. PROSTĚ ZBOŽŇUJI TEN
UNÁŠEJÍCÍ POCIT, KDYŽ SE ČLOVĚK
PONOŘÍ DO DĚJE! DOBRODRUŽSTVÍ!
HRDINSKÉ VÝPRAVY! MAGIE!
SEBEOBĚTOVÁNÍ! CO VÝ NA TO, ČARODĚJI?
ŽE SE TOMU PRCHÁVÉMU ZÁBLESKU
RADOSTI NIC NEVÝROVNÁ?

... PAK MUSÍM ŘÍCI,
DRAHÝ PŘÍTELI, ŽE TO,
CO POPISUJETE, NEJSOU
POUHÁ „VYPRÁVĚNÍ“.
A KDYŽ VÁS NATOLIK ZAJÍMAJÍ
SKUTEČNÉ HRDINSKÉ
VÝPRAVY, MŮŽEME SE VYDAT
MNOHEM DÁL, NA KRÍDLECH

MÝTŮ.

KLIDNĚ MLUVTE DÁL,
ALE MIMOCHODEM...

NEPŘIPADÁ VÁM,
ŽE I TEĎ JSME...
UVNITŘ NĚJAKÉ KNIHY?

A HROMĚ!

CHM, TAKŽE... MÁM SI JEDNÝ VYBRAT?

CELÉ JE TO VSKUTKU KOUZELNÉ,
NA MOU DUŠI.

DOCELA MĚ LÁKAJÍ
TÝHLE DVEŘE. VYPADAJÍ
POVĚDOMĚ.

NEZKUSÍME JE...
SPOLEČNĚ?

SMĚLE DO TOHO, PANE LVE!
BYLO BY NICMÉNĚ NEZDVOŘILÉ
NEPOZVAT I JE.

OVŠEM! TAK
TEDY DOBRÁ.

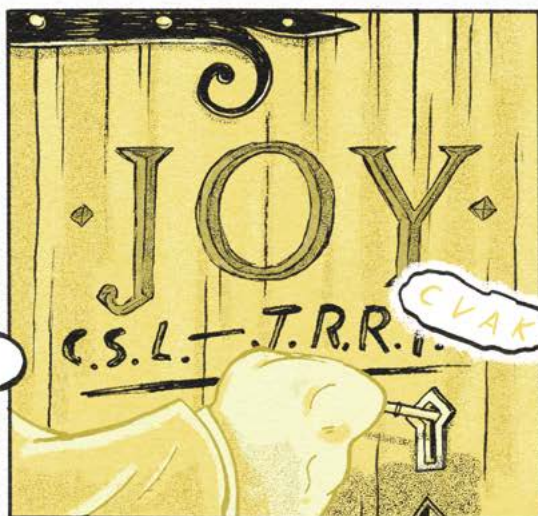

POKUD JSME OPRAVDU
V KNIZE, MUSEJÍ TU BÝT
ČTENÁŘI. VY! HLUBOCE SE
OMLOUVÁM, VŽDYŤ VAŠE ÚLOHA
V TOMTO DOBRODRUŽSTVÍ
JE NEZASTUPITELNÁ.

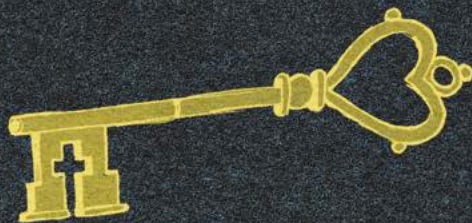
PROŠÍM, AŽ PO VÁS.

*RADOST

CVAK

DOST MOŽNÁ JSTE SI NĚKDY ČETLI O KOUZELNÉ KONČINĚ, JEŽ JE JAKO NÁŠ SVĚT, A PŘECE ÚPLNĚ JINÁ, A PŘITOM VÁM PŘIPADALA TAK SKUTEČNÁ, ŽE JSTE MĚLI STO CHUTÍ DO NÍ VSTOUPIT. DOST MOŽNÁ, ŽE KDYŽ JSTE PŘÍBĚHY O TĚCH MÍSTECH ČETLI DÁL A POŘÁD DOKOLA, DOBRODRUŽSTVÍ NEZTRÁCELO NA SÍLE, BA NAOPAK, S KAŽDÝM OPAKOVÁNÍM **JSTE SI JE ZAMILOVÁVALI POŘÁD VÍC.** A OBRAZY Z ONOHO SVĚTA BRZY ZAPLNILY VAŠE SNĚNÍ ZA BÍLÉHO DNE.

Vymysleli jste si někdy vlastní imaginární svět? Pokud ano, možná jste i nakreslili jeho podrobnou mapu se spoustou nezvyklých jmen. A řeky, hory nebo moře vám pak vyprávěly své skryté příběhy. Strávili jste možná dlouhé hodiny kreslením tvorů a měst a postav z tohoto svého soukromého světa.

Pokud ano, našli byste dvě spřízněné duše v C. S. Lewisovi a J. R. R. Tolkienovi. Kolem poloviny dvacátého století se stalo, že ti dva staromódní akademici středního věku navrátili světu jeho kouzlo.

Stejně pozoruhodné se zdá i to, že oba žili v anglickém Oxfordu – a že byli přátelé. Po celé své životy, od dětství až do posledních dní, milovali příběhy a vyprávění. A to nejen zápletky, děj a postavy, nýbrž i celé světy těch příběhů. Jejich krajiny, to nebyly jen kulisy, byla to členitá místa, kde každý krok „rozvíří prach dějin“.*

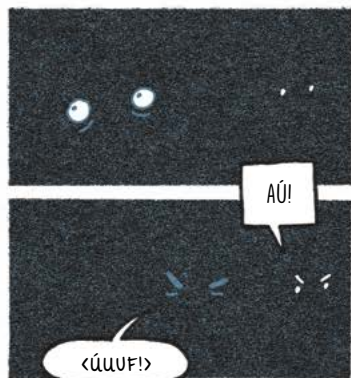
Právě tato atmosféra rodmýchala uhlíky Tolkienovy a Lewisovy představivosti v plamen.

Díla obou autorů si čtou fanoušci, jak mladí, tak i staří, už po řadu generací. Počty prodaných výtisků jejich knih vystoupaly do stovek milionů. Jejich bohaté, členité světy a fantastické příběhy – především pokud jde o *Letopisy Narnie*, *Hobita* a *Pána prstenů* – zanechaly velmi výrazné stopy v naší kultuře. Jejich knihy nejenže se svým komerčním úspěchem postaraly o to, aby se psaní fantasy (té pro děti i té pro dospělé) stalo čímsi běžně přijímaným, ale také zasely semínka inspirace u celého pokolení spisovatelů i výtvarníků. Od *Hvězdných válek* přes *Dungeons & Dragons* až k Harrymu Potterovi – a od Ursuly K. LeGuinové přes George R. R. Martina k Neilu Gaimanovi – na vliv Lewise s Tolkienem a jejich mytického probuzení narážíme v moderním populárním vypravěčství, ba i ve vizuální kultuře jedenadvacátého století téměř na každém kroku.

Ale už dávno před tím, než se tak stalo, se „Lewis“ a „Tollers“, jak jeden druhému říkali, oba vymykali své době, byli to zkrátka poutníci po těžké cestě. V zásadním okamžiku svých životů se Lewis a Tolkien ocitli oba na tomtéž rozcestí: byli zamilovaní do mýtu a prahli po společnosti... ne-li společenstvu. „Myslím, že máloco nás zaskočí tolik, jako že existují lidé, kteří nám jsou tolik, tolik podobní,“ napsal C. S. Lewis.

A skutečně, o všem rozhodlo právě to, že takovou společnost našli. Oba a každý sám byli požehnání plodnou představivostí. Ale teprve až ve skleníku vřelého přátelství vyrostla jejich nejlepší díla, z prvotních náznaků až v odkaz pro další generace. To, že Lewis a Tolkien nečekaně „sešli z cesty“ a z profesorů středního věku se stali autory pohádkových příběhů, nebyla náhoda – bylo to spojení. Na pozadí dvou širší veřejnosti skrytých kariér v univerzitní slonovinové věži, mezi všemi vysokoškolskými povinnostmi a čištěním ucpaného odpadu v domácnosti, tito dva přátelé pospolu vyrazili na své pozoruhodné literární cesty.

Jejich „společenstvo“ vyrostlo ze skutečnosti, že jak C. S. Lewis, tak i J. R. R. Tolkien řešili jistou záhadu. Zjednodušeně řečeno, toužili vytvářet další příběhy podobné těm, které si zamilovali. Jenže taková kořist byla téměř nepolapitelná. A Tolkien s Lewisem, mimo veškerou akademickou prestiž a zcela bez ohledu na žebříčky bestsellerů, až bolestně toužili pochopit, co je zdrojem samotné radosti z vyprávění.

SÍŇ MÝTU A EPIKY

KRUCI! JÁ SI DOMA
ZAPOMNĚL I SVÍTLNU!

TAK ASPOŇ NES LUCERNU.
JÁ PŮJDU PRVNÍ... A PROSÍM,
HLAVNĚ JI TADY NEPUŠŤ.

MOŽNÁ, ŽE MÍSTO ABY SES POSMÍVAL
MOJÍ NEOBRATNOSTI, ZAVINĚNÉ TÍM,
ŽE NEMÁM RUCE JAKO LIDÉ, ALE JEN TLAPY,
RADŠI BYS –

VÍTÁ TĚ SÍŇ
MÝTU A EPIKY!

NO TO MĚ
PODRŽ!

STARŠÍ EDDA

UŽ OD MLÁDÍ LEWIS I TOLKIEN NESMÍRNĚ
RÁDÍ ČETLI MYTOLOGICKÉ PŘÍBĚHY –
PŘEDEVŠÍM SBÍRKY ISLANDSKÝCH SÁG
VYCHÁZEJÍCÍCH ZE STARŠÍ EDDY, TAKÉ ZNÁMÉ
JAKO POETICKÁ EDDA, COŽ JE SOUBOR
SEVERSKÝCH BÁSNÍ Z DESÁTÉHO STOLETÍ.

KTERÉ SE NĚKDY ŘÍKÁ
STARÝ ZÁKON SEVERSKÉ MYTOLOGIE.*

PANE JO,
TÓR! LOKI!!
VALHALLA!!!

SPRÁVNĚ. ALE UŽ SE
ZTIŠ, HLUPÁKU!

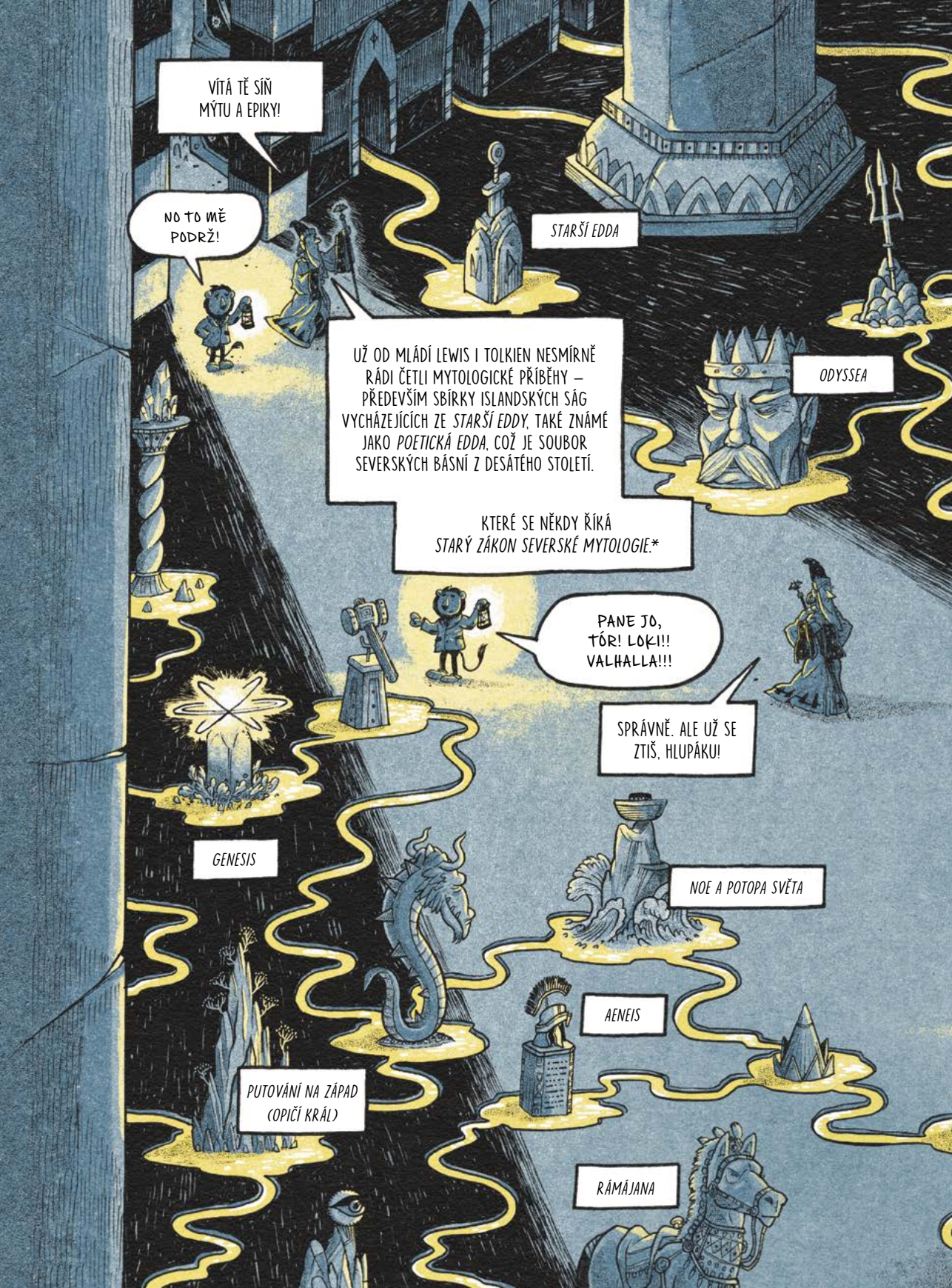
GENESIS

NOE A POTOPA SVĚTA

AENEIS

*PUTOVÁNÍ NA ZÁPAD
(OPIČÍ KRÁL)*

RĀMĀJANA

JONÁŠ A VELRYBA

BÉOWULF

KATHÁSARITSÁGARA

ILIADA

TIŠÍC A JEDNA NOC

ACHNATONŮV
HYMNUS NA SLŮNCE

KOTAN UTUNNAI

ALE ČARODĚJI, JSOU PŘECE
I PŘÍBĚHY MNOHEM STARŠÍ NEŽ
TYHLE. ZHUSTA SE SOUSTŘEDÍ NA
TÉMATA VÁLKY A NA HRDINSKÉ
VÝPRAVY, ČASTO ZÁROVEŇ!
A TY ROZSÁHLÉ BÁSNĚ BYLY PLNÉ
VYPRÁVĚNÍ O HRDINSKÝCH ČINECH
A DOBRODRUŽSTVÍCH.

TŘEBA TADY, TO JE JEDNA
Z NEJSTARŠÍCH, CO KDY
BYLY ZAPSÁNY. EPOS O
GILGAMEŠOVI. TEN JE
AŽ Z POČÁTKU DRUHÉHO
TISÍCILETÍ PŘED KRISTEM.

EPOS O GILGAMEŠOVI

MAHÁBHINIŠKRAMANA

LEWIS S TOLKIENEM NEJVÍC OVLIVNILY
ZÁPADNÍ MÝTY, ALE PRADÁVNÉ PŘÍBĚHY
A VYPRÁVĚNÍ NAJDEME V KAŽDÉM
KOUTĚ SVĚTA.

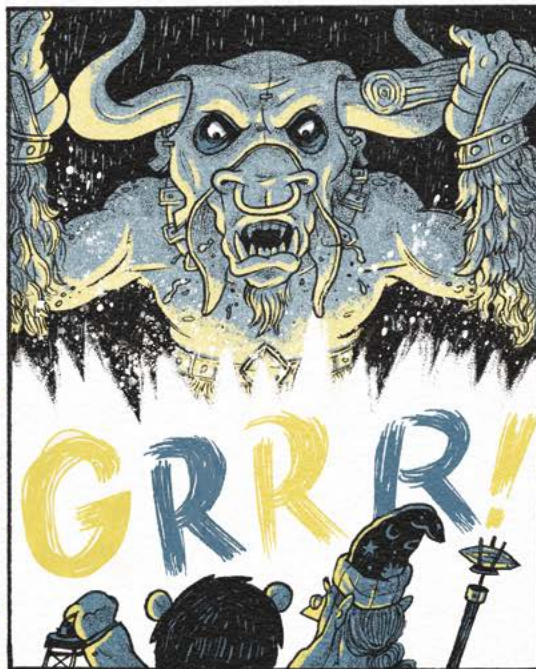
TAK NAPŘÍKLAD Z ASIE ZNÁME
MAHÁBHINIŠKRAMANU. LEGENDU
O BUDDHOVĚ VELKÉM ODCHODU...

TA POCHÁZÍ ZHRUBA Z DOBY KOLEM
ROKU 500 PŘ. KR. NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ NACHÁZÍME
PŘÍBĚHY TISÍCE A JEDNÉ NOCI, SBÍRKU LIDOVÝCH
VYPRÁVĚNÍ, KTERÁ VZNIKALA DLOUHO,
MEZI OSMÝM A ŠESTNÁCTÝM STOLETÍM.

Z JEDENÁCTÉHO STOLETÍ ZASE POCHÁZÍ ROZSÁHLÁ
SBÍRKA INDICKÝCH PŘÍBĚHŮ S DLOUHÝM NÁZVEM
KATHÁSARITSÁGARA, KTERÉ SE TAKÉ ŘÍKÁ OCEÁN PŘÍBĚHŮ.

PROPÁNA, TEN ALE
VYPADÁ NAŠTVANĚ.

RADĚJI USTUPE, PANE LVE. TEN ZLOSTNÝ TVOR JE MÍNÓTAUROS.
OBÁVÁM SE, ŽE JSTE JEJ PROBUDIL TÍM NEJAPNÝM POVYKOVÁNÍM.

JEJDA!

ZTRAŤ SE, STVŮRO!

TO SE PAVEDLO!